Nro 6.

KURYER LITEWSKI

w WILNIE DNIA 21 STYCZNIA V. S. 1814. ROKU.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

Wilno dnia 17go Stycznia v. s.

Przysłany od tuteyszego Rządu Gubernskiego Imienny Naywyższy JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Ukaz, w tłómaczeniu słównem, tu kładziemy:

Ukaz JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Samowładcy Wszech Rossyi z Rządzącego Senatu Wileńskiemu Gubernskiemu Rządowi. Według Imiennego JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Naywyższego Ukazu danego Rządzącemu Senatowi przeszłego Oktobra 21go dnia, za własnoręcznym Nayiaśnieyszego PANA podpisem, w którym wyrażono.

„W miarę potrzeb Państwa naznaczaią się daniny, różnego rodzaiu. Nayszczególniey w czasie „woiennym są one zrządzone przez nieuchronną potrzebę usiłowań przedsiebranych dla ubezpieczenia „całości Państwa i pomyślności IMPERIUM. Dla „tego wszelka danina iest nieuniknionym ciężarem „padaiącym na różne stany Państwa, którego ulżenie zależy iedynie od środków domowych, i od „troskliwości Naczelników Gubernii w przyprowadzeniu do skutku tychże środków. Lecz z żalem dochodzą MNIE wiadomości, że w niektórych Guberniach oddawanie rekrutów i dostarczenie szeregowych Koni dla kawaleryi, odbywaią się niepomierną ceną z podwóynym obywatelów uciążeniem: czego JA nie mogę przypisać inney przyczynie, iak tylko niestaranności mieyscowey Władzy o dobro Narodowe, albo też nadużyciom.

„Dla ukrócenia tego, ROZKAZUIĘ Rządzącemu Senatowi przepisać wszystkim Cywilnym Gubernatorom, aby po wypełnieniu każdego poboru, „naprzykład nadzwyczaynego narządzenia podwód, „kiedy to przez naiem się odbywa, dostarczenia koni, albo wołów dla Armii i t. d. Donosili oni MNIE, „podług przyłączoney formy (pod literą A) co ta „powinność kosztowała Gubernią, albo Powiat, i „co przypada na duszę w rewizyi zapisaną? równie „i po skończeniu każdego naboru rekrutskiego, co kosztowało oddanie rekruta w stosunku ogólnym do „całego Powiatu, przedstawuiąc ten rachunek za podpisem swoim, Wice-Gubernatora, Gubernskiego „Marszałka, i niektórych Powiatowych.

„Po upłynieniu zaś roku, przedstawią ieneralne wiadomości o wszystkich powinnościach byłych „w Gubernii, według formy (Literą B)

„Prócz tego porucza się naczelnikom Gubernii, „ażeby oni podług obowiązku swego troskliwemi byli o ulgę w daninach, wynayduiąc sposoby umnieyszenia ceny przy naymach, kupnach, i podradach, „co im poczytane będzie za szczególną gorliwość „w służbie: a zaś przeciwnie poszukiwać się ma bez „pobłażenia wszelkie opuszczenie, iak tylko przekonam się JA z pomienionych doniesień, iż iakakolwiek powinność odbyta w Gubernii z uciążeniem „nad miarę Obywateli. Na ten koniec podawane „będą do powszechney wiadomości takowe rachunki o powinnościach, które podług niniejszego Ukazu Gubernatorowie MNIE przedstawiać powinni„

Rządzący Senat ROZKAZALI, o należytém i nieprzemiennem wypełnieniu tego Imiennego JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Ukazu zalecić Ukazami wszystkim Cywilnym Gubernatorom z przyłączeniem form pomienionych. Dla oznaymienia zaś o tey Naywyższey woli w Obywatelskich i Skarbowych maiątkach, posłać takoweż do wszystkich Gubernskich Rządów, uwiadamiaiąc przytém PP. Ministrów, Kontrolera Państwa, Jenerał Gubernatorów i Woiennych Gubernatorów rządzących w części Cywilney, do Nayświętszego zaś Rządzącego Synodu, i w Moskiewskie Senatu Departamenta przesłać uwiadomienia. Dnia 17go Nowembra 1813 roku Oryginał podpisali: tak: Ober Sekretarz *Eliasz Fiedoroff*, za Sekretarza Tytularny Sowietnik *Teubel* Powietszczyk *Zandr.*

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE

Bazylea dnia 4go Stycznia n. s.

Od dnia 1go b. m. więcey iak 40,000 Rossyyskich i Pruskich Gwardyi po moście pod *Neudorf* przeszły na lewy brzeg *Renu*. Wczoray przybyło około 1,000 kozaków, którzy tu noc przepędzili. Dziś zapowiedziano znowu kilka tysięcy Rossyan. Jenerał Hrabia *Barclay de Tolli*, znayduie się iuż w mieście naszém.

Do *Huningi* co nocy strzelaią. W nocy z pierwszego na drugi, dezerterowało z niey przeszło 40 ludzi, wczoray 12tu, z których dway od Francuzów złapani i roztrzelani zostali. Między zbiegłemi znayduie się 5ciu lub 6ciu Oficerów.

Podróżni, którzy pod *Rufach* napotkali iuż woyska Jenerała *Frimont*, zapewniaią, że w całey podróży z *Paryża* do *Colmaru*, nie widzieli tylko małą liczbę umundurowanych nowo-zaciężnych Francuzkich, i kawalerzystów bez koni, przydaią także, że we wszystkich miastach, przez które przeieżdżali, znayduią się woienne szpitale, w których bardzo wiele ludzi umiera. (*z Gaz. Berlin.*)

Doniesienie Urzędowe

Główna Kwatera Altkirchen dnia 4go Stycznia n. s.
(Altkirchen leży o 4 mile za Huningą w Alsacyi)

Jenerał kawaleryi Hrabia *Wrede*, donosi z *Blotzheim* (nie daleko *Huningi*) że na drodze z *Lunewilla*, wysłany z podjazdem Porucznik lekkiey iazdy Baron *Gagern*, napotkał pod *Lure* nieprzyiacielską pikietę z 25ciu strzelców i 20tu Zandarmów złożoną. Porucznik *Gagern* uderzył na nią, a przywiódłszy ią do ucieczki, zdobył 9 koni i iednego strzelca w niewolę zabrał, zrąbawszy 15tu nieprzyiaciół. — Półkownik *Scheidler* ze 150 kozakami i 50 huzarami, uderzył na nieprzyiaciela pod *Rustenheim*, i równie ten iego oddział, iak i drugi pod *Weklesheim* złomawszy, ścigał aż pod działa *Neubreisach*, przy czém wziął 11 ieńców i 21 koni. — Feldmarszałek Leytn. Hrabia *Giulay* donosi z *Monbeillard*, pod dniem 3 Stycznia, że odezwy Nasze czynią skutek pożądany, i zbiegli z maiątkiem mieszkańcy, pełni ufności, powracaią do swoich domów.

Piszą z Altkirchen dnia 4go Stycznia n. s.

Wczoray przybył tu Rotmistrz Baron *Wimmer*, wysłany od Hrabiego *Bubna* z pomyślną nowiną, o opanowaniu miasta *Genewy*.

Kiedy woyska nasze o wystrzał działowy podstąpiły pod miasto, dowiedział się Hrabia *Bubna*, że rada obrończa tegoż miasta, postanowiła ie poddać. Tym czasem Kolumny Nasze z działami, i woyska przeznaczone do szturmu faszynami opatrzone, zbliżyły się do murów na wystrzał kartaczowy. W tym uyrzeliśmy wywieszoną białą chorągiew, i kawaleryą nieprzyiacielską uchodzącą drogą do *Chambery*.

Major Hrabia *St Quentin*, który do miasta był posłany, przywiózł wiadomość, że Kommendant Jenerał *Jordis* osłabiony laty, i naciskiem okoliczności

przerażony, przy zbliżeniu zwycięzców do miasta, bez przytomności chorobą zdięty leżał, a zatym nie podobna była ułożyć się o iakąkolwiek kapitulacyą.

Bramy zatém były otworzone, a woyska wszedłszy, osadziły miasto i przystępy nad rzeką *Arve.*

Jeszcze dnia 29go Grudnia, przybyło do *Genewy* 50ciu nowych artyllerzystów Francuzkich; rozgłoszono także wiadomość, że kilka batalionów z *Turynu* wysłanych było dla wzmocnienia załogi *Genewskiey*, i że Jenerał *Fournier* otrzymał rozkaz od *Napoleona*, bronić do ostateczności tego ważnego punktu.

Za pierwszém obeyrzeniem, znaleźliśmy w twierdzy znaczne bardzo zapasy artylleryi, 117 dział, z których 19 żelaznych, kilka moździerzy i 30 dział polowych Francuzkich.

Jenerał *Bubna*, niezwłócznie po opanowaniu *Genewy* drogą z *Gex* do *St Claude* wysłał oddział woyska dla upewnienia sobie przechodów przez górę *Jura.*

Inne oddziały przez Hrabiego *Bubna* wysłane, dostały się iuż drogą z *Martigni* na górę *Simplon* i *So Bernarda.* (*z Gaz. Berlin.*)

Schafhausen dnia 7go Stycznia n. s.

Dnia dzisieyszego po południu, Nayiaśnieyszy Cesarz Rossyyski iest oczekiwany w mieście naszém, i iuż do przyięcia tego Monarchy, wszystkie uczyniono przygotowania. (*z Gaz. Berl.*)

Frankfort dnia 7go Stycznia n. s.

Odbieramy tu pomyślną wiadomość, że przedpoczty Sprzymierzonego woyska, iuż aż ku *Lugdunowi* (Lion) i *Nancy* postąpiły. (*z Gaz. Berlin.*)

Frankfort dnia 10go Stycznia n. s.

Podług odebranych tu wiadomości, główna kwatera Feldmarszałka *Blüchera* dnia wczorayszego była w *Saarbrück*, Brygadyer zaś Pruski Hrabia *Hankel*, ze swoią kawaleryą osadził *Trewir.* (Trier)

Rząd Naszego Kraiu, ustanowił iuż i spisał pospolite ruszenie.

Wczoray większa część woysk Pruskich będących na załodze w naszém mieście, wyruszyła na mieysce dalszego przeznaczenia. (*z Gaz. Berlin.*)

Rastadt dnia 3go Stycznia n. s.

Wczoray zrana o godzinie drugiey, Jenerał Hr. *Wittgenstein* pod *Sollingen*, wyżey *Fortlouis*, kazał rozpocząć rzucenie mostu na łodziach; o godzinie 7mey 2,500 Rossyan, małego doświadczywszy oporu, *Ren* przebyło. Rossyanie nie ponieśli żadney prawie straty; z Francuzkiey zaś strony wzięto dwóch ludzi w niewolą, i raniono iednego Oficera. Tegoż dnia 8,000 Rossyan przebyły rzekę: następney nocy przeszła liczna kawalerya i artylłerya, a dziś znaczne bardzo siły udaią się tąż drogą. Kozacy krążą iuż około *Hagenau* — Mieszkańcy tamtego brzegu, dotąd zatrwożeni, cieszą się teraz mocno, doświadczywszy łagodnego z sobą postępowania Rossyan. W twierdzy *Fortlouis*, gdzie 150 Francuzów bronili się czas nieiaki, zwycięzcy, za iey zdobyciem, iedney tafli w oknach nie stłukli. Wieśniacy *Alsacyi* przechodzą iuż na tę stronę dla swoich zwyczaynych targów. (*z Gaz. Berlin.*)

Freyburg dnia 6go Stycznia n. s.

Król Jego Mość Pruski, pozawczoray przybył do tego miasta. Angielski Minister interesów zagranicznych Lord *Castlereagh* wkrótce tu spodziewany.

Odbieramy w tym momencie przyiemną nowinę, że Jenerał *Bubna*, udał się drogą z *Genewy* ku *Lugdunowi*, że iego przedpoczty znayduią się w niewielkiey od tego miasta odległości, kiedy w tymże czasie przedpoczty Rossyyskie stoią w okolicach *Nancy.*

Miasto *Huninga*, ma iuż bydź prawie w popiół obrócone. Woyska Nasze w tey chwili przestaią tylko na blokowaniu tey twierdzy. Mówią tu, że Nayiaśnieyszy Cesarz Rossyyski, uda się do *Schafhausen*, a Cesarz Austryacki dnia 10go odiedzie do *Bazylei.*

Mamy tu wiadomość, że Lord *Wellington*, otrzymawszy pod *Bayoną* nowe zwycięztwo, postępuie na przód z woyskiem swoiém. — *Lichtenstein* stoi w *Becancon.* — Dnia 7go lub 8go, wielka główna kwatera przechodzi do *Bazylei.* (*z Gaz. Berlin.*)

Karlsruhe dnia 7go Stycznia n. s.

Z okolicy miasta *Dürkheim*, otrzymuiemy o wypadkach woiennych następne wiadomości: dnia 2go Stycznia między *Dürkheim* i *Allerstadt*, zaszła żwawa utarczka. O godzinie 11tey przed południem, Xiąże *Raguzy* (Marmont) oświadczyć kazał mieszkańcom *Dürkheimu*, iż oni spokoynie w domach swoich pozostać, ale iednak naydroższe sprzęty staranie schronić powinni. Wkrótce po 12tey grom dział zapowiedział początek rozprawy. Nastąpiony wkrótce potém odwrót Francuzów, odbywał się częścią przez *Dürkheim*, częścią około tego miasta do *Hartenburga*, gdzie na nowo zaięli stanowisko. Tam stali oni przez całą noc z 3go na 4ty, lecz 4go po mocném z naszey strony rozpoznaniu, i to stanowisko opuścili. Wielu chorych i ranionych Francuzów na drodze pozostało, których za rozkazem Cessarsko - Rossyyskiego Jenerała, na 100 zgromadzonych wozach, do *Spiry* przewieziono — Przy korpusie Franzuzkim znaydowało się 7 regimentów kawaleryi, które razem nie więcey iak 900 ludzi wynosiły. — Dnia 5go główna kwatera Rossyyskiego Jenerała *Łańskiego* dowodzącego awangardą, znaydowała się w *Hochspeyer*, o półtorey mili od *Lautern*, a dnia 6go weyśdź miała do *Lautern.* (*z Gaz. Berlin.*)

Lausanne dnia 28go Grudnia n. s.

Jen. *Bubna*, od Rządu Naszego otrzymał straż honorową z granadyerów złożoną. — Wyrok wielkiey rady Bernenskiey tyczący się połączenia w dawnych stosunkach *Waatlandyi* z Kantonem Bernenskim, zwrócił uwagę całego naszego Kantonu. Jak skoro Nasza Mnieysza Rada wiadomość o tém powzięła, postanowiła natychmiał, co następuie: „ Mnieysza Rada, zważaiąc, że wyrok Bernenskiey Rady iest bezpośrednim zamachem na samowładność i niepodległość Kantonu *Waat*, że Wysokie Mocarstwa Sprzymierzone, sposobem nayuroczystszym przez swoich Agentow dyplomatycznych, w oświadczeniu Landamanowi Szwaycarskiemu podaném, przyrzekły, iż się bynaymniey w stosunki wewnętrznego Rządu *Szwaycaryi* mieszać nie chcą; zważaiąc, że pomienione pismo iest tym dotkliwsze dla Rządu i mieszkańców Kantonu *Waat*, im bardziéy, wystawiaiąc pochlebne nadzieie niektórym szczególnym osobom, chce ie nakłonić, aby oboiętnie patrzyły na krzywdy swoiéy oyczyzny; postanawia: „ Rozszerzenie tego pisma w Kantonie *Waat*, (*) i wszelkie stosowne do iego zamiarów działanie, uważane będzie, iako zdrada przeciw Krajowi. „ Lausanne 27go Grud. 1813.

Inną ustawą taż mnieysza Rada zwołała Radę Wielką na 29ty Grudnia. (*z Gaz. Berlin.*)

z Włoch dnia 27go Grudnia n. s.

Dnia 13go Anglicy w liczbie 1,800 ludzi, Cudzoziemskiego woyska na ich żołdzie będącego wylą-

---

(*) Waatlandya (*Pays de Vaud*) *Ta urodzayna i we wszystkie powaby przyrodzenia obfita Kraina, leży na północnym brzegu Genewskiego jeziora. Była ona niegdy własnością Domu Sabaudzkiego; w 1536 przez Berneńczyków zdobyta, w przeciągu 232 lat, pod łagodném ich Panowaniem, doszła do wysokiego stopnia Cywilizacyi i dobrego bytu. Lecz tym boleśniey było dla iéy mieszkańców, nauką i przemysłem ukształconych, widzieć się ogołoconymi ze wszelkiego uczestnictwa w Rządzie, który mała liczba szlachetnych familii miasta Berna wyłącznie sprawowała. Od roku 1798 Kanton* Waat *składał kray nie podległy, i ogólne tylko z innemi Kantonami miał stosunki. Teraznieysze Oświadczenie Rządu Bernenskiego, na które się uskarżaią mieszkańcy Kantonu* Waat, *zawiera iednak pomiędzy innemi następne umiarkowania: „ Ludzie dobrze ukształceni i posiadaiący zdolności ze wszystkich stanów, i ze wszystkich części Kantonu; nie tylko od uczestnictwa w Rządzie wyłączeni bydź nie maią, ale nawet starannie szukani i użyci. Oprócz tego znaczna liczba familii, tak z Kantonu* Waat *iako i* Argau, *ma sobie mieć udzielone prawo obywatelstwa Bernenskiego.* „

dowawszy pod *Liworno*, osadzili otwarte przedmieścia, i oszańcowali się w naymocnieyszych domach. Nazaiutrz zrana o godzinie 7mey, powstał żywy ogień z ręczney strzelby, a nawet z dział z wałów na przedmieścia strzelano. O godzinie 3 zaprzestał nieprzyiaciel ognia, albowiem walczyć musiał z kolumną Jenerała *Ponchin*, która idąc z *Pizy*, zagrażała iego plecom, lecz o godzinie 4tey, znowu on rozpoczął ogień do miasta, i przedłużał go aż do nocy. Dnia 15go wsiadł na swoie okręty. (*Lubo to przedsięwzięcie nie otrzymało skutku, okazuie się iednak, że Francuzi nie będąc nigdzie bezpieczni od wylądowania, i nie mogąc nigdzie zaufać mieszkańcom Włoskiey ziemi, będą przymuszeni wszędzie na tych rozległych brzegach utrzymywać woysko, a zatym wycięczać swoie siły*) — Dnia 25go Grudnia z Armii Wice-Króla przyszły do *Medyolanu* 5. szwadronów jazdy, 1. dywizyą artylleryi, i dywizya Włoska. (*z Gaz. Berlin.*

Bommel dnia 5go Stycznia n. s.

Twierdza *Nimwegen* przez Francuzów opuszczona, została osadzona przez woyska Jenerała *Bülowa*. Do twierdzy *Gorkum* strzelaią. Jenerał *Winzingerode*, który opasywał *Wesel*, przeprawił się za *Ren* z częścią swoiego korpusu. (*z Gaz. Berlin.*)

Kapitulacya twierdzy Torgau.

Podpisali ią, z iedney strony Jenerał Major służby Pruskiey *Jeanneret*, Kawaler Orderu zasługi, Zelaznego Krzyża, Sgo Włodzimierza, i Królewsko-Pruski Major i Adjutant *Puttkammer* Kawaler Zelaznego Krzyża, Sgo Włodzimierza, i Orderu Miecza, iako maiący Pełnomocnictwa od Królewsko-Pruskiego Jenerała infanteryi Hrabiego *Tawenzien* Wodza 4go korpusu Armii, Kawalera Orderu Czarnego i Czerwonego Orła, Orderu zasługi, Zelaznego Krzyża, Orderu Sgo Alexandra Newskiego, Sgo Jerzego, S. Anny, tudzież Sgo Jana Jerozolimskiego, Wielkiego Krzyża Orderu Miecza i t. d.; z drugiey strony Jenerał Brygady Baron *Brun* de *Villeret*, Officer Legii honorowey Kawaler Orderu Saskiego Sgo Henryka, Kommendant załogi Torgawskiey, umocowany od Jenerała dywizyi Hrabiego *Dutaillis*, Komendanta Legii honorowey, Kawalera Orderu Zelazney Korony, i t. d. Gubernatora Twierdzy *Torgau*.

Z obu stron umówione zostały następne Artykuły:

Art. 1. Twierdza *Torgau*, należące do niey Zamki, wszystkie woienne zakłady, artyllerya, ammunicya, magazyny wszelkiego rodzaiu, plany i rysunki twierdzy, archiwa tyczące się artylleryi i Inżynierii, Francuzkie i Saskie kassy, i nakoniec to wszystko, co tylko Rządowi Francuzkiemu należy, i nie iest prywatną własnością, będzie wydaném woyskom Króla Jego Mości Pruskiego. — Art. 2. Załoga Torgawska dnia 10go Stycznia 1814. z bronią, bagażem, dwóma działami, z rozwinionemi chorągwiami i wszystkiemi honorami woyskowemi wyydzie do szańcu przedmostowego. Załoga złoży broń na stoku twierdzy, i iest w niewoli woienney. — Art. 3. Załoga przeprowadzona będzie do Kraiów Pruskich w *Szląsku*, i tam ma zostawać aż do czasu wymiany. Chorzy, którzy w szpitalach Torgawskich zostać muszą, w miarę, iak przychodzić będą do zdrowia, udadzą się na toż samo przeznaczenie. Zołnierze Państw z *Francyą* Sprzymierzonych, tak iak Francuzi traktowani będą. — Art. 4. PP. Jenerałowie i Officerowie, wszelkiey rangi zatrzymaią swoie szpady, bagaż, i konie, iakie im podług ich stopnia należą: Wszyscy Podoficerowie i żołnierze, zatrzymaią swoie tornistry, a dla tych, którzy nie będą mogli iśdź pieszo, obmyśli się sposób przewozu. — Art. 5. Podoficerowie i żołnierze, będący członkami legii honorowey, zatrzymaią swoie szable. — Art. 6. Wszyscy Oficerowie i żołnierze, kalecy i członków pozbawieni, tudzież dla ran otrzymanych, nie będący iuż zdolnemi do czynienia dalszey służby, maią bydź bez wymiany, za obmyśleniem sposobów przewozu do Francyi odesłani. — Art. 7. Ponieważ spustoszenia, które były skutkiem wypadków woiennych, tudzież niedostatek powszechny w kraiu i epidemiia panuiąca w mieście czyni nie podobném, w piérwszych momentach, opatrzenie żywnością tegoż miasta, przeto obowiązuie się Gubernator, twierdzy, za nayusilnieyszém żądaniem Jenerała Infanteryi Hrabiego *Tawenzien*, na piérwsze dni ośm po opuszczeniu twierdzy, upewnić żywność dla chorych, którzy w *Torgau* pozostaią, Po upłynieniu zaś tego czasu, utrzymanie chorych, będzie obowiązkiem Administracyi Pruskiey, i ci równie iak chorzy z woyska Pruskiego opatrywani będą. Będzie mianowana rada Administracyi, tudzież Lekarze, Aptekarze, i dozorcy chorych, ustanowieni, którzy w szpitalach, dopóty służbę odprawiać maią, dopóki te z chorych wypróżnione nie będą. Ci wszyscy, iako nie walczący w szeregach, odesłani zostaną do Francyi, iak skoro szpitale ich usługi potrzebować nie będą. Sprzęty szpitalne i lekarstwa, które się między zapasami twierdzy znayduią, powinny bydź wyłącznie dla chorych Francuzkich użyte, i w tenczas tylko mogą otrzymać inne przeznaczenie, kiedy iuż żaden z chorych Francuz nie zostanie w szpitalu. — Art. 8. Na żądanie Jenerała Infanteryi Hrabiego *Tawenzien*, postanawia się, iż z powodu zaraźliwey choroby, która w *Torgau* panuie, załoga przy wyyściu odbędzie rewią, w celu upewnienia się o stanie iéy zdrowia, po czém na trzy oddziały rozdzielona będzie, to iest na zdrowych, na przychodzących do zdrowia, i na chorych szpitalnych. Dla uniknienia zarazy użyte będą te środki, iakie przez Barona Des *Genetta*, Jeneralnego Chirurga Francuzkiego Państwa, tudzież przez Jeneralnego Chirurga Professora *Graeffe* przepisane zostaną. Cały ten sposób postępowania w ciągniony będzie do Protokułu. — Art. 9. Pomnik, który pamięci dzielnego Jenerała Hrabiego *Narbonne* wzniesiony został, utrzymany będzie, iako znak powszechnego szacunku, który sobie ten mąż ziednać umiał. Bastion, na którym ten pomnik wzniesiony, zatrzyma nazwisko Bastionu *Narbonna*. — Art. 10. Gubernator przedsiewezmie potrzebne środki, aby aż do wyyścia załogi porządek i spokoyność panowały w twierdzy, i i ammunicya, i t. d. utrzymane były. — Dnia 9go Stycznia wieczorem brama *Wittenbergska* oddana będzie woyskom Jego Królewskiey Mości, równie iak stanowiska nad mostem na *Elbie*. Dnia 7go Stycznia dway Pruscy Kommissarze maią bydź wpuszczeni do twierdzy, ażeby podług Inwentarzów rozmaitych gałęzi Administracyi, sprzęty i magazyny różne, które się w twierdzy znayduią, przyięli. — Art. 11. Officerowie każdey rangi, otrzymywać będą taki żołd, iaki otrzymuią teyże rangi Oficerowie Pruscy na półowie żołdu będący. Kwatery, żywność i furaż dane im będą, aż do przybycia na mieysce, lecz iak tylko w *Szląsku* staną, kwaterami tylko i półową gaży kontentować się maią. Podoficerowie i żołnierze, aż do wymiany, tak iak Pruscy, utrzymywani będą. — Art. 12. Niniejsza kapitulacya dopiéro po wypróżnieniu twierdzy, za zupełnie wykonaną ma bydź uważana. Gdyby załoga w tym czasu przeciągu otrzymała pomoc, albo gdyby między woiuiącemi Mocarstwami nastąpiła iaka umowa, tedy twierdza *Torgau* uważana bydź ma, iakoby nic względem niéy nie zaszło, i Gubernator zachowuie sobie wolność, takiey naówczas chwycić się strony, iaka mu się zdawać będzie z naylepszém służby Jego Cesarza. — Art. 13. Kapitulacyi niniejszey ratyfikacya, ma nastąpić w następnych 24ch godzinach, i natychmiast zamek *Mahla*, i *Lunetta Reppitz*, maią bydź woyskom Jego Królewskiey Mości, ze znayduiącą się w nich artylleryą, niezwłócznie po ratyfikacyi wydane. Warunie się iednak, iż woyska Jego Królewskiey Mości, iak tylko osadzą te warownie, nieprzedsięwezmą żadnych nieprzyiacielskich robot na przeciwko twierdzy. Te zamki, aż do zupełnego wypróżnienia *Torgau* zostać powinny w tym stanie, w iakim są wydane. — Art. 14. Gubernator twierdzy, może przez iednego z Półkowników, albo iakiego wyższego Oficera teraznieyszą kapitulacyą posłać swoiemu Cesarzowi. Oficer ten zostanie we Francyi pod warunkiem, że aż do wymiany swoiey przeciwko

Sprzymierzonym Mocarstwom służyć nie będzie. — Art. 15. Gdyby w tym albo w owym artykule teraźnieyszey Kapitulacyi zaszła iaka wątpliwość, tedy ta na korzyść załogi tłómaczona bydź powinna.

Działo się w *Welsau* 26go Grudnia 1813.

(Podpisy) *v. Jeanneret.* K. P. J. M.
v. Puttkammer. K. P. M.
i Jenerał Adjutant.

Ratyfikowano: Hrabia *Tauenzien.*

(*z Gaz. Berlin.*)

Londyn dnia 24go Grudnia n. s.

Odebrane wczoray Gazety z *Cadix* donoszą, że Stany *Cortes* posiedzenia swoie w dniu 15 Stycznia, iuż w Madrycie rozpocząć maią — Wszystkie oddziały Administracyyne, maią bydź przeniesione do teyże Stolicy.

— Rząd dał rozkaz, aby woyska Angielskie pod wodzą Jenerała *Graham* w *Hollandyi* wzmocnione były. — Rozkazał także Rząd skupić 1,000 koni, które do *Hannoweru* dla formuiącego się tam regimentu jazdy posłane będą.

Londyn 28go Grudnia n. s.

Xiąże *Clarencyi*, Wielki Admirał Angielski, ma odiechać na ląd stały, a mianowicie do *Hollandyi.*

Pierwszy Minister Wielkiey Brytanii Lord *Castlereagh* odiechał wczora z *Londynu*, udaiąc się na ląd stały, aby tam był przytomny układom o przywrócenie pokoiu. Słychać, że ten Minister uczynił przygotowanie do dwumiesięcznego zabawienia w swoiéy podróży.

Lord *Castlereagh*, miał tegoż dnia audyencyą pożegnania u J. K. W. Xięcia Regenta, a w niedzielę otrzymał pełnomocnictwo i instrukcye, które w radzie Gabinetowey ostatecznie sporządzone Xięciu Regentowi podane były. Lord *Castlereagh*, ze swoią św tą ma w *Harwich* wsiąść na fregatę *Erebus*, którą popłynie do *Hollandyi*, gdzie małżonka iego w *Hadze* na powrót męża oczekiwać będzie.

Jeszcze codziennie wysyłamy woyska do *Hollandyi.* Dnia 25go Grudnia, wyszło z Harwich pod żagle 16 okrętów przewozowych; niosły one na sobie 2gi regiment huzarów Legii Niemieckiey. Pięćset ludzi gwardyi, z ochotników rozmaitych korpusów milicyi złożone, dnia 29go Grudnia, odeyśdź maią do korpusu Jenerała Graham.

— Rząd otrzymał wczoray wiadomości z południowey *Francyi*, o nowym zwycięztwie, które Feldm. *Wellington* odniósł nad Marszałkiem *Soultem.* (*opis iego umieyściliśmy w przeszłym Numerze naszey gazety.*)

— Parlament dnia 20go Grudnia do 1go Marca odroczony został.

Twierdzą, że w przypadku, gdyby kongres miał mieysce, żaden rozeym zawarty nie będzie, lecz działania woienne natarczywie popierać się maią.

— Mówią, że Ministrowie obowiązali Lorda *Wellingtona*, aby miasto *Pau*, gdy do niego weydą woyska Angielskie, w swoiey szczególney miał opiece. — J. K. W. Xiąże Szwedzki iest urodzony w tém mieście.

— Król Józef, skłaniaiąc się do woli *Napoleona*, miał złożyć Koronę Hiszpańską. Lecz ponieważ Xiąże *Asturyi*, nic bez zezwolenia Stanów *Cortes* czynić nie może, przeto Xiąże *San Carlos* ze swego wygnania przywołany, został, iak słychać, wysłany do *Hiszpanii.*

(*z Gaz. Berlin.*)

WIADOMOSCI ROZMAITE.

— W twierdzy *Wittenbergu*, znaleziono nayszczególniey wiele ryżu i owsa, w *Torgau* zaś mnóstwo wybornych instrumentów Chirurgicznych. Gubernator *Wittenberga* Jenerał *Lapoype*, i Kommendant Półk. *Lochausen*, wraz z załogą do *Rossyi* odprowadzeni będą.

— Dnia 5go Stycznia, w główney kwaterze Xięcia *Schwarzenberga* w *Bazylei*, miano wiadomość o zaięciu miast *Colmaru*, *Befortu*, i *Besanconu.*

— Podług powieści iednego gońca z *Zurich*, twierdza *Huninga* kapitulowała.

— Woysko Francuzkie ma się zbierać około *Nancy*, gdzie i *Napoleon* był spodziewany.

— Podług ostatnich wiadomości z *Włoch*, *Werona* przez woyska Austryackie zaiętą została. Woysko Neapolitańskie ziednoczyć się miało z korpusem Jenerała Austryackiego *Nugent.* Rozchodzi się także pogłoska, że *Wenecyą* opuścili Francuzi.

— Mieszkańcy Francyi południowey, cieszą się ze zbliżenia woysk Sprzymierzonych, spodziewaiąc się na nowo odnowienia handlowych stosunków z *Anglią*, z *Hiszpanią* i ze *Wschodem.* Hymn znaiomy Marsyliyczykow, zmieniony przez Parodią, publicznie na ulicach śpiewany bywa. Cała Francya iest znużoną długą woyną i niesłychanym uciskiem.

— Podług publicznych wiadomości z Austryi, załogi Francuzkie z twierdz upadłych, wynoszą z sobą tak szkodliwe choroby, iż w cale iako zapowietrzone, traktowane bydź muszą. Załoga Drezdeńska, która do *Bannatu* dążyła, nim przeszła *Czechy*, tak wielką liczbę miała chorych, iż marsz iey wstrzymać musiano. (*z Gaz. Berlin.*)

— W *Moguncyi* ma się znaydować 15,000, w *Strazburgu* zaś 13,000 ludzi załogi; w tych obu miastach zarazliwe gorączki porywaią wielką bardzo liczbę tak żołnierzy, iako i mieszkańców. Ta okropona klęska, iuż się rozszerzyła na całym lewym brzegu *Renu*, i nadzwyczayną sprawia śmiertelność.

— Xiąże *Hessen Philippstahl*, sławny obroną *Gaety*, z Sycylii przez *Konstantynopol*, przybył do *Budy*, zkąd nie zwłócznie miał się udać do *Kassel*, i bydź czynnym w teraznieyszey woynie.

— W *Wallii* i *Sabaudii*, Lud iest w zupełném powstaniu przeciwko Francuzom. *Sitten* (*Sion* Stolica Wallii) osadzone zostało przez Austryakow.

— Trzy regimenta Niemieckie z armii *Soulta* przeszły świeżo do woyska Angielskiego, i żądały, aby ie przesłano do *Niemiec*, co im przyrzeczoném było.

(*z Gaz. Zusch.*)

— *Genewa starożytne miasto* Allobrogow, *w 9tym wieku przeszło pod Panowanie Franków, i składało część Królestwa* Burgundyi. *Pod panowaniem tych Królów Hrabiowie* Genewscy, *usiłowali dobić się niepodległości, co było przyczyną, iż Cesarze praw swoich względem* Genewy, *ustąpili Biskupom tego miasta. Ztąd długi ciąg sporów i zawaśnień między Biskupami i Hrabiami, które trwały aż do roku* 1533, *kiedy*, Genewa, *chwytaiąc się reformy, wyięła się zupełnie z pod władzy Biskupa, i wzmocniła swoie przymierze z* Bernem, *i z innemi Kantonami Szwaycarskiemi ieszcze w roku* 1478 *zaczęte. Odtąd Genewa była Rzecząpospolitą Sprzymierzoną Szwaycaryi. Po wielu burzach wewnętrznych i odmianach iey rządu z demokratycznego w Arystokratyczny, nakoniec w* 1798, *ta Rzeczpospolita do Francyi wcieloną została.*

Nowe Xiążki

1 W Drukarni Józefa Zawadzkiego Typografa Uniwersytetu wyszła Rozprawa pod tytułem „*Mémoire sur l' Origine et la Nature de la plique Polonoise, lu à la Séance Litteraire privée de l' Université Imperiale de Vilna le 15 Janvier 1814. par Joseph Frank Conseiller de College, Prof. de Medicine Pratique, Chevalier de l' ordre de St. Vladimir.* &c:

Autor rozprawy przebiegłszy, w szybkim rzucie oka, naysławnieysze o tey chorobie mniemania, podaie własne, na długiey obserwacyi i rozległey iego w tym krain praktyce oparte, iż choroba zwana pospolicie *Kołtun* (plica polonica) iest wyrodem inney znaney pod imieniem *trąd* (Lepra), która w XIII. wieku straszliwie w Europie rozszerzona, w różnych kraiach rozmaicie przeobrażone zostawiła ostatki.

Dozwala się drukować — Z. Niemczewski Członek Komitetu Cenzury. W Drukarni Dyecezalney u XX. Missyonarzow

OBWIESZCZENIA SĄDOWE

2 Za Dekretem Remissyinym Sądu Głównego Litewsko-Wileń: 2go Departamentu wszyscy Kredytorowie i pretenssorowie iakiekolwiek stosunki do maiątku JO. Xżney Maryi z XXżąt Sapiehow Puzyniney Star: Szaternickiey mieć mogący, do realizowania onych stawać, powinni w iednym naznaczonym Sądzie Ziem: Wileń, że więc takowa Sprawa w Kandencyi Trzykrólskiey Roku teraznieyszego 1814. z porządku wołania Regestrow przypadnie i ostatecznie rozpoznaną będzie, ażeby wszyscy Kredytorowie i Pretensorowie sub amissione Causæ w tymże Sądzie Ziem: Wileń: stawali, nineysza trzykrotna podaie się Awizacya.

2 Sąd Taxatorsko-Exdywizorski za Dekretem Ziem: Pttu Słonim: ad fundum Dobr Iwaszkiewicz w Pttcie Wołkowyskim położonych przez W. Wincentego Strawinskiego byłego V. Marszałka Słonimskiego pod Konkurs Kredytorow na wieczystą Taxę i Exdywizyą oddanych, na termin Dekretowy, to iest: dzień 29. Msca Decembra roku 1813, zebrany, po ufundowaniu w dniu tymże Aktu swoiego, następnego dnia 30. w tym pierwiastkowym zjezdzie swoim, przy wyięciu z pod Tradycyinych Possesyow Sched, i ustanowieniu nad temi Dobrami Administracyi, wyznaczaiąc Geometryczny wymiar, komportacye, Akta Inkwizycyi, Kalkulacyi i Weryfikacyi z załatwieniem dalszych Akcessoryinych wypadkow, zadecydował, Dzień pierwszy Julii roku idącego 1814. wedle Greckiego Kalendarza na powtórny Ziazd, oznaczył — A dla małego na czas Akcessoryiny Wierzycieli zebrania się, aby na przyszłym terminie wszyscy Kredytorowie i Pretenssorowie ku iednoczasowey rozprawie sub amissione swoich pretensyow stawili się sami, lub przez swych Plenipotentow, Awizacyą po Aktach Słonim: Wołkow: et etiam przez Gazety publiczne zadeterminował — Jaką z polecenia namienionego Sądu rozsyłaiąc i do Gazet podaiąc podpisuię — Dat Roku 1814. Msca Januar: 3. dnia. Jan Kazimierz Remberowicz Sądu Taxatorsko-Exdywizor: Regent.

OSWIADCZENIA.

3 Excerpt Oświadczenia z Protokułu Potocznego Grodz: Wileń: w dacie poniższey zapisanego tegoż czasu pod Pieczęcią Grodz: Wileń: iest wydan.

Roku tysiąc osmset trzynastego Mieciąca Decembra trzydziestego dnia.

Przed Aktami Grodzd: Pttu Wileń: stawaiąc obecnie Adwokat W. Heronim Pietkiewicz oświadczenie poniższe wpisać do Protokułu podał, w wyrazach następnych — Oświadczenie Imieniem W. X. Woyciecha Znamirowskiego Kanonika i Prokuratora, oraz całey Kapituły Wilen: w następnym czyni się sposobie oto: iż gdy ze strony Kapituły pomimo uczynioną w Roku tysiąc osmset trzynastym Julii dziesiątego dnia przy Gazecie Kuryera Lit: o zeyściu z tego świata Xdza Józefata Mirskiego Kanonika Awizacyą, dotąd iedna tylko W. Magdalena primo voto Frąckiewiczowa ad præsens Hłuszyńska do funduszu po Xdzu Jozefacie Mirskim przez Zapozew swoią obiawiła pretensyą, i w Roku tysiąc ośmset trzynastym Decembra czwartego dnia w Ziem: Wilen: zyskała Copiar: z Spraw Dekret, a wkrótce i oczewisty może nastąpić wyrok, ażeby tedy dalsi do takowego funduszu, bydź mogący, Pretensorowie iako opuźniaiący się nie cierpieli, i ztąd Kapituła Wileń: która ze wszystkiemi ex re pozostałości wyżey rzeczonego Xdza Kanonika w iednym czasie i Sądzie za iednym expensem życzy mieć rozprawę, iakimkolwiek nie ulegała wymówkom chodźby te były nayniesprawiedliwsze ninieysze czyni Oświadczenie — u tego Oświadczenia podpis taki, podpisuię się iako Plenipotent Hieronim Pietkiewicz Adwokat.

Correctum Jan Justyn Sperski G. W. Regent.

2 Roku 1814. Januarii 14 Michał Kościałkowski Deputat Wywodowy, Alexy Marſzałkowicz Wiłkomir: Kościałkowscy Bracia, wſzystkich ſwoich Wierzycieli, tak Tabellą przez Oyca naſzego Ignacego Kościałkowskiego Mar. Wiłkomir. podanych, iako też naſzych własnych uwiadamiamy — Lubo Dekretem Sądu Głgo Departamentu 2go Litt. Wileń: Roku nie dawno ominionego 9bra 29 dnia, ogłoſzonym Exdywizya dóbr Ponedela i Popiela, ze wſzystkiemi attynencyami, dla ſatysfakcyi JWW. i WW. Kredytorow, respective działu i Tabelli, została przeznaczoną — Jednak niechcąc wierzycielom ſwoim, w ich pretensyach przewłoki dalszey czynić, a maiąc prawdziwe chęci do oddania każdemu co się przynależy, z iednemi dnia 1go Januarii do maiątku Ponedela przybyłemi, iako to z JWW. Strutyńską Jenerałową, Matką naszą — Opiekunami nieletnich Kościałkowskich Chor. z WW. Komarami Pułkownikami, Kuszelewskiemi Starostami, Komorowskiemi vice Mar. i Sędz: Pietkiewiczami Prezydentami, Toplickiemi Sędz: Kupściem Szam: Marcinem Kościałkowskim Por. Ancyporowiczem Deputatem Wywodowym, Kilmowiczem Prezyden. z Karpuſzkiem Skarbnikiem Lidzkim, oraz innemi za wdaniem się W. Siesickiego Podkom: Wiłkomir: Szanownego ze wſzech miar Obywatela, układy przynoszące ſpokoyność i pewność poczyniliśmy. Ich kredyta to na ziemi Dziedzictwem wybytey — Jako też pod zastawney oddaney ulokowanemi zostały. Drugich zaś wierzycieli, nie mogąc łaskawego przybycia doczekać się, wzywamy i prosiemy, aby w każdym dogodnym ſobie czasie, raczyli do dóbr naszych Ponedela, lub Popiela przyiechać, alboli też umocowanych przysłać, a każdemu według jego wyboru, po opłacie zaległych procentow, ziemię nam pozostaiącą za należność oddamy, za cierpliwość JWW. Kredytorom, a za pracę poniesioną W Siesickiemu Podkom: wdzięczność i podziękowanie oświadczaiąc, o zaskutecznienie naszego postanowienia upraſzamy, i aby wſzyscy mogli o rzetelnych chęciach wiedzieć, przez Gazetę zawiadamiamy.

2 Petronella z Bienkiewiczow Kościałkowska Deputatowa Wywodowa Pttu Wiłkom: przez ninieyſzy wyrzeczny Dokument, w ogu-

le i w szczegule zawiadamiam każdego w tem — Lubo Dekretem Kompromissarskim : Roku 1811 9bra 30 dnia w Ponedelu ogłoszonym na mężu moim Michale Kościałkowskim miałem summę zasądzoną, i przez Tradycyą wyexekwowaną w całey pretensyi na tychże Dobrach zostałam opartą — Jednak dostrzegaiąc, iż JWW. i WW Kredytorom, tak Oyca naszego Tabellą podanym, iako też przez Męża moiego zawinionym, nie mała przez to w odbiorze swey należności czyniła się przewłoka — oddalaiąc zatym Szanownych Wierzycieli to nieukontentowanie — a przestaiąc na tym, co wydziałem Naywyższey Opatrzności, i łaską Rodzicow Dobrodzieiow, do sukcedowania przyidzie — nie tylko i wyż namienionego Dekretu Kompromissarskiego skutkow, lecz całey tymże wyrokiem sądzoney dla mnie summy na zawsze odstępuię i wyrzekam się — Maiątek Ponedel z pod Tradycyi uwalniam — wszystkim Kredytorom, lokować się na onym dozwalam — Dekret Kompromissarski, i za onym nastałą Tradycyą, kassuię, i z ksiąg w całości eliminuię, i w tym celu ninieyszy wyrzeczny Dokument, dla dobra Wierzycieli ustanawiaiący się, do akt Powiatowych oddaiąc, własną ręką podpisuię — Datt 1814 Januarii 14 dnia w Ponedelu. Petronella Kościałkowska.

POZEW EDYKTALNY

3 Zeszły Josiel Eliaszewicz Serwitor b. Dworu Polskiego, w skutek Remissy Sądu Głł: Lit: Wileń: Departamentu 2go po zapadłych wielu Dekretach Dyllacyinych w Sądzie Powiatowym Ziem: Wileń: mianowicie w Roku 1806. Miesiąca 9bra 22. dnia ferowanym ku przyciągnieniu wszystkich Kredytorow i Debitorow przez trzykrotne Edyktalne Cytacye przy Kuryerze Litewskim w Roku 1810. pod Nrm 76. Września 12. 77. Września 24. i 89 Listopada 5. zamieszczonę Awizował wszystkich Kredytorow i Debitorow poszczególniaiąc do każdego z imion i nazwisk ilość pretensyow, ażeby na ostateczną rozprawę w naznaczonym Sądzie Ziemskim Wileńskim iawili się, i każdy pretensyow swoich realność pod Amissyą próbował — Racyą zaś w Roku przeszłey zaszłey śmierci Josiela Eliaszewicza, a ztąd przez niektórych Kredytorow do kontynuacyi oświadczonego konkursu przypozwania Sukcessorow Sąd Ziem: Wileń: ostatecznym w Roku 1811 Januar: 20. dnia zapadłym Star: Hercykowi Irszowiczowi Issersonowi tylko co do starszeństwa Małżeńskiego, a Libie Hercykowiczowey Issesonowey Aktorce Sukcessorom zeszłego Josiela Eliaszewicza Serwitora b. Dworu Pol: ponowić trzykrotną Awizacyą, żeby dostateczna tak Kraiowych, iako i Zagranicznych Kredytorow i Debitorow doszła wiadomość z zastrzeżeniem, iż po takowych Cytacyach etiam w nieslanności oczewisty wyrok następować będzie polecił — Przeto uskuteczniaiąc powyższy wyrok Sądu Ziem: Wileń: Ciż Sukcessorowie Awizuią wszystkich Kredytorow i Debitorow Kraiowych i Zagranicznych zeszłego Josiela Eliaszewicza w uprzednich Edyktowych Cytacyach poszczególnionych, aby ku ostateczney rozprawie w Sądzie Ziem: Pttu Wileń: Kadencyi Januaryowey S S. Trzykrolskiey, wszyscy Kredytorowie z iakiegokolwiek tytułu Pretensorowie pod Amissy w oznaczonym czasie iawili się, i że Debitorami z kim podni... stanność oczewisty wyrok następować będzie, przez niniejszą Ed... ktalną Cytacyą na mocy ostatecznego Dekretu Ziemskiego Wil... zapowiadaią.

DONIESIENIA.

2 Izaak Szneierowicz Tabelski, mam honor uwiadomić Powsz... chność, iż mieszkam w Kamienicy JXX. Franciszkanow pod Dzw... nicą w Wilnie u W. JP. Gawrońskiego Adwokata, gdzie pr... sposobiłem Prassy, Tynktory, Ramy i dalsze Warstaty Farbiarski... a przeto stałem się zupełnie zdolnym do farbowania Sukna, M... teryi, Bawełnicy, i t. d. na rozmaite kolory, oraz włosy Końsk... na Pons — Nadto trafiam z materyi przez wilgoć będące plam... nie zmieniaiąc kapitalnego koloru wyimować, więc któryby z JWW. WW: Obywateli miał co do ufarbowania, śmiało oddać może, gd... wszelką tak co do sztuki i umieiętności farbowania, iako też p... wności dać się maiącey rzeczy do farby, zupełną na siebie zaym... ie ewikcyą — Jeżeli przychodnie Cudzoziemcy znayduią wzgle... tedy Ja w tuteyszym urodzony Kraiu i doświadczeniem nauczo... spodziewam się pierwsze znaleść, za które starać się będę by... dogodnym, a zatym o przystarczenie do farbowania Sukień, M... teryi i t. d. nowych lub starych dopraszaiąc się podpisuie się. Izaak Szneierowicz Tabelski Fabr: Wileń.

3 Niżey podpisany uwiadamia tych wszystkic... którzy sobie życzą nabydź Towarow znayduiącyc... się w Rydze w Domie W. Doktora i Sowietnik... Somera, iako to: Korzennych, Aptekarskich, i Farb... w różnych naylepszych gatunkach, że się one za cenę naypomiernieyszą przedaią.

Jan Chrystyan Weichler.

2 W Domu W. Swięcickiego na Skopówce znayduie się Karyt... poczwurna na Angielskich Rysorach do sprzedania ceną czer: złł: 6...

2 JPan Józef Chodzkiewicz raczy przybydź do Mieszkania czy... Sklepu moiego w Domu Felcobra a odbierze Zegarek Repeti... Srebrny skradziony, którego według opisania mi danego od wła... ściciela, przytrzymałem. J. Sawicki Zegar: M. U. W.